

[Ritt Bjerregaard]

være muligt at beskæftige et flertal af arbejdsstyrken i privatejet produktion. Hvordan det skulle foregå, er ikke godt at vide. Måske foresvæver der et eller andet om, at hvis lønnen bare kom langt nok ned, så kunne dansk industri konkurrere med dem på Filippinerne eller i Hongkong. Regeringen foretrækker også at ride sin ideologiske kæphest og klamrer sig til en håbløs forestilling om et privat erhvervsliv fra før computerens og automationens tid. Det er i alt fald, hvad man siger, når det drejer sig om de arbejdsløse, særlig den tunge del af de arbejdsløse: de unge ufaglærte. Det er en helt anden sag, når det f.eks. gælder landbruget. Så er der lige pludselig ikke mere tale om den frie konkurrence og markedsøkonomi. Så kan man på samme tid godt have overskud på mejeriprodukter og lade den statsdirigerede og skatteyderfinansierede EF-pris stige.

På samme måde som vi erkender et ansvar for, at gårdejereren får en rimelig indkomst for en rimelig indsats, må vi sørge for, at de unge kan skaffe sig en rimelig indtægt og kan gøre gavn for de penge, de får. Problemet udgøres ikke af de unge, der har kræfter til at organisere sig som BZere eller som christianitter, Faglig Ungdom, eller hvad de forskellige grupper kalder sig. De skal nok klare sig, ligegyldigt hvor stift og gammeldagsagtigt vi og vores systemer reagerer på dem. Vi behøver heller ikke at beklage dem, der er glade for den offentlige støtte, hvad enten de bruger den til det ene eller det andet. Det er efterhånden blevet en livsform for ikke så få at være på bstanden. Det er for dårligt, at vi af ideologiske grunde ikke kan finde ud af at gøre brug af deres evner og kræfter i samfundet, men mange af dem klarer sig.

Problemet med regeringen er ikke en eller anden generelt holdt forringelse af ungdommens vilkår. Problemet er langt alvorligere: det er af konkret art. Det, der sker, er, at den borgerlige regering udhuler og undergraver den ungdomsgaranti, som den socialdemokratiske regering i sin tid søgte at stable på benene. Det er ikke almindelige forringelser, det er ideologisk bestemte besparelser, og derfor skal de modarbejdes. Ved at prioritere inflationsbekæmpelse højere end arbejdet til de unge skaber man vanskeligheder, der, hurtigere end vi forestiller os, vil kunne anfægte hele det politiske system og den sociale

stabilitet, som vi har opbygget her i landet gennem et århundrede.

Mange af de unge, vi lader i stikken, synker hen i apati og håbløshed. De bringes efterhånden til at tro, at det er dem selv, der er noget galt med. Vi må huske på, at de, der er unge nu, det vil sige alle under 25 år, ikke som bevidste har oplevet andet end den såkaldte krise. Denne øjensynlige demonstration af politisk uduelighed og magtesløshed, som denne ideologisk begrundede krise er udtryk for, er den normale situation for unge i dag. De har ganske vist, i modsætning til hvad SF synes at mene, fået væsentligt forbedrede materielle vilkår. Dem skal jeg lade være med at remse op, da jeg har forberedt mig på en lidt længere taletid, det kan jeg eventuelt vende tilbage til.

Faren er ikke en generel forringelse, men at de unge ikke kan identificere sig med et politisk system, som kasserer dem og den indsats, de kan yde, til fordel for en ideologisk betinget håbløs sondring mellem privat og offentlig virksomhed. Det er naturligvis fuldstændig ligegyldigt for den unge, der får lønnet arbejde, om det er en privat eller en offentlig virksomhed. Det er også fuldstændig ligegyldigt for skatteyderne, om tilskuddet går til den ene eller den anden, bare der kommer resultater ud af det.

Omvendt virker det mere og mere absurd, at staten, skatteyderne, nu snart på tiende år har betalt milliarder af kroner til adskillige mennesker for at forhindre dem i at lave noget nyttigt, som de oven i købet gerne vil lave. Et samfund, der bærer sig sådan ad, kan ikke opretholdes. Det må laves om, og kravet om ændringer vil blive mere påtrængende, jo længere og jo mere stædigt de borgerlige partier fastholder deres mystiske opdeling i privat og offentlig.

Martspakken var ment som en begyndelse til, at alle unge kunne få noget at lave, enten i form af uddannelse eller i form af arbejde. Mindre kan heller ikke gøre det.

Jeg beder formanden om undskyldning, jeg er færdig om et halvt minut. Jeg er klar over, at jeg har forberedt mig på lidt for lang taletid. Det varer et lille øjeblik, så skulle det være klaret.

Jeg vil slutte med at sige, at vi i socialdemokratiet opfordrer de politiske partier til sammen med os at tilvejebringe et tilbud om